

LLEI DE L'EXERCICI DE LA PROFESSION D'INFERMERIA I DE CREACIÓ DEL COL·LEGI OFICIAL D'INFERMERES I INFERMERS D'ANDORRA.

Exposició de motius

La infermeria comprèn les cures autònomes i en col·laboració, que es donen a les persones de totes les edats, famílies, grups i comunitats, malalts o sans, en tots els contextos, tot i incloent la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i les cures dels malalts, discapacitats i persones en procés de final de vida. Les funcions essencials de la infermeria són la defensa, el foment d'un entorn segur, la investigació, la gestió dels pacients, la participació en les polítiques de salut i dels sistemes de salut, i la formació.

Les infermeres i els infermers (el/la professional d'infermeria) tenen com a missió genèrica la de donar una atenció individualitzada i directa a les persones, famílies i/o comunitat en les seves necessitats de salut, de formar els propis professionals, de col·laborar en la formació d'altres membres de l'equip de salut, de desenvolupar programes de formació per la població, de gestionar els recursos, d'augmentar l'autonomia de decisió fonamentant l'empoderament de les persones sobre la pròpia salut i, finalment, d'ampliar i aprofundir els coneixements propis de l'art i la ciència infermera a través de la recerca.

El correcte desenvolupament de la missió de la infermera i l'infermer ha de contribuir eficaçment a la millora de l'educació sanitària, tant pel que fa a la consciència dels ciutadans sobre la pròpia salut com en matèria de promoció dels hàbits de vida saludables, i permetre, en definitiva, augmentar el nivell de salut tot repercutint en la qualitat de vida de la població.

La necessitat de definir per llei els límits i l'abast de l'exercici professional queda establert en la Llei General de Sanitat del 1989 (modificada per la Llei 1/2009, de 23 de gener), en el seu article 5, on es determina que és el Govern l'òrgan que ha de regular les condicions per al desenvolupament de la pràctica mèdica i de les altres professions sanitàries.

Aquesta necessitat de regulació de l'exercici de la professió d'infermeria també ve establerta en els principis del Consell Internacional d'Infermeria (CIE) *"La reglamentació d'una professió o una vocació (ja sigui l'ensenyament o la pràctica), haurà de dirigir-se, de manera prioritària, a protegir la salut, la seguretat, el benestar o la moralitat pública i, per aquest motiu, es prohibirà que sigui exercida en un camp en el qual la practicant competent constitueix un perill per al públic. La posició del CIE és que les limitacions de l'exercici de la professió, per-norma general, adopten la forma de requisits de supervisió i/o llistes detallades que prescriuen o permeten determinades funcions"*.

I per l'Organització Mundial de la Salut (OMS), quan declara que *"s'ha d'assegurar el lideratge dels Professionals d'infermeria per guiar al desenvolupament de la totalitat de la infermeria i ha de dissenyar-se de tal manera que previnguin la proliferació de nivells i tipus de treballadors per evitar la fragmentació de l'atenció, la incertesa en la cadena de control de qualitat i la falta de protecció de la població atesa"*.

A més, a la Declaració de Munich de l'any 2000, acordada a la Segona Conferència Ministerial de l'OMS sobre infermers/es i llevadors/es a Europa, es remarca el paper clau de les infermeres i infermers per afrontar els canvis en la salut i s'insta a les autoritats europees a intensificar les accions per enfortir la tasca i el lideratge de les infermeres i infermers.

A Andorra s'han aprovat diferents regulacions relatives als títols estatals d'infermeria així com les seves diferents especialitzacions i els seus plans d'estudis.

De conformitat amb el que estableix l'article 15 de la Llei 6/2008, del 15 de maig del 2008, d'exercici de professions liberals i de col·legis i associacions professionals, que regula l'extensió de l'organització col·legial mitjançant la llei a les professions que n'estan mancades,

es va aprovar la llei 24/2013, del 28 de novembre, de creació del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra.

Ara bé, la manca de regulació específica fa necessari promoure una llei que defineixi de forma conjunta i detallada, d'una banda, el contingut i les funcions pròpies de la professió d'infermer; l'àmbit i les modalitats d'actuació i d'intervenció; els requisits d'accés i exercici de la professió; els deures, les obligacions i els drets que hi són inherents; i el règim disciplinari propi, i que d'altra banda reguli àmpliament l'objecte, les finalitats i les atribucions del Col·legi d'Infermeres i Infermers d'Andorra.

Per dur a terme la recuperació del rol competencial propi de la infermera i l'infermer, anant més enllà del rol delegat i col·laboratiu, aquesta llei estableix les definicions, principis generals de les funcions de la infermera i l'infermer, característiques i àmbit de la funció assistencial; així com, les funcions docents, de gestió i de recerca; i, especialment les situacions d'urgència i emergència.

Aquesta Llei es desglossa en 42 articles, dividits en 4 capítols, una disposició derogatòria, tres disposicions transitòries i una disposició final.

El capítol primer, dedicat a les disposicions generals, defineix i enumera les funcions i competències en matèria d'infermeria sota el marc de referència del CIE, així com el deure de secret professional.

El capítol segon regula el Col·legi Oficial d'infermeres i infermers d'Andorra, que es defineix com una corporació amb personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat d'obrar per al compliment de les seves finalitats. S'estableixen els principis de funcionament del Col·legi, i se'l habilita per adoptar les normes escaients d'autoregulació de la corporació i de la professió, sens perjudici de la potestat del Govern de controlar-ne la legalitat. Seguidament es defineix l'objecte i finalitat del Col·legi, i es fixen els requisits per a la col·legiació. S'enumeren els supòsits d'incapacitat o incompatibilitat, i també la pèrdua de la condició de col·legiat. En darrera instància, es regulen els òrgans de govern del Col·legi, que són l'Assemblea General i la Junta de Govern.

El capítol tercer fa referència a l'exercici de la professió i descriu de forma detallada els deures, les obligacions i els drets dels infermers/es. També incideix en les modalitats d'exercici de la professió. Posteriorment, regula la publicitat dels serveis professionals.

El capítol quart està dedicat al règim de responsabilitat. Més enllà de la responsabilitat civil i penal dels infermers en l'exercici de la seva professió, s'estableix la responsabilitat disciplinària dels col·legiats, pels actes que realitzin o per les omissions en què incorrin en l'exercici de la professió, o que infringeixin els deures i les obligacions continguts en la llei, els estatuts del Col·legi o les normes o usos deontològics. Seguidament es determina a qui correspon i com es dedueix la potestat disciplinària, i s'enumeren els drets del col·legiat que és objecte d'un procediment disciplinari. També es regula de forma precisa el desenvolupament del procediment disciplinari. A continuació es ressenyen i es desglossen les infraccions professionals d'una banda, i les col·legials d'altra banda, així com les sancions que hi són associades. Igualment es fixa el règim de la prescripció de les infraccions i les sancions esmentades, la graduació d'aquestes sancions, l'extinció de la responsabilitat i el procediment d' anotació i comunicació de les sancions, i també com s'esdevé la rehabilitació.

La Llei segueix amb una disposició derogatòria i tres disposicions transitòries relatives a l'aprovació dels nous estatuts del Col·legi i a la seva inscripció registral posterior, i els col·legiats que queden dispensats d'acreditar la seva titulació corresponent i d'estar en

posseïció del nivell B2 de la llengua catalana. Finalment, la llei conclou amb una disposició final que en fixa la data de l'entrada en vigor.

Capítol Primer. El Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra.

Disposicions generals.

Article 1.

Definicions

1.- L'art i la ciència de la infermeria, fa referència a una activitat humana fonamental, la qual es basa en el coneixement científic, així com en els coneixements i les tècniques derivades de les ciències humanes, físiques, socials i biològiques. Es constitueix com una disciplina duta a terme per un professional autònom, socialment reconegut.

2.- El/la professional d'infermeria és un/a professional lliure i independent de l'àrea de salut, amb formació i titulació universitària, que presta un servei a la societat en interès públic, dirigit a la població sense distinció de sexe, edat, nacionalitat, d'ordre cultural, econòmic, polític o religiós, i que exerceix la seva professió aplicant la ciència i la tècnica inherents a la infermeria. Aquest professional forma part d'un equip multidisciplinari (entenen aquest com un conjunt de professionals de salut que tenen com a objectiu la consecució d'una assistència integral i integrada mitjançant l'intercanvi i l'anàlisi de l'activitat dels professionals), al servei de l'ésser humà, la família i la comunitat, i ajuda, mitjançant els seus coneixements, el seu saber fer i el seu saber estar ètic, a promoure, mantenir i millorar l'estat de salut, prevenir la malaltia, a més d'acompanyar en el procés de readaptació així com en el dret a una mort digna.

3.- El/la professional d'infermeria generalista és un/a professional amb una formació del nivell 6a del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ), Llei 20/2021, del 15 de juliol, de l'àmbit de la Infermeria (Bàtxelor en infermeria o equivalent), que està capacitat per exercir l'art i la ciència infermera.

El/la professional d'infermeria generalista està facultat per a exercir la seva professió, treballant de manera autònoma i, si escau, en col·laboració amb altres professionals de la salut, un cop obtinguda la corresponent autorització administrativa d'exercici, podent exercir la seva professió en el sector públic, en el privat, per compte aliè i per compte propi.

El/la professional d'infermeria generalista és el/la responsable de les cures d'infermeria, les quals durà a terme a través de la valoració, la recollida de dades i la formulació de problemes i diagnòstics infermers dins el procés assistencial.

4.- El/la professional d'infermeria especialista és un/a professional amb una formació de nivell 6b o 7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) addicional al títol de Bàtxelor en infermeria d'alguna de les àrees de la professió infermera, que està capacitat/ada per exercir la seva professió com a especialista amb competències avançades en un determinat sector de la pràctica d'infermeria.

5.- El/la professional d'infermeria docent és un/a professional amb una formació de nivell 6b o 7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) addicional al títol de Bàtxelor en infermeria d'alguna de les àrees de la professió infermera, que està capacitat per oferir formació tant a infermeres i infermers com a altres professional relacionats en l'àmbit de la salut i a la població.

6.- El/la professional d'infermeria gestor és un/a professional amb una formació de nivell 6b o 7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) addicional al títol de Bàtxelor en infermeria d'alguna de les àrees de la professió infermera, que està capacitat per liderar, planificar, organitzar i participar en les diferents polítiques sanitàries.

7.- El/la professional d'infermeria investigador/a és un/a professional amb una formació de nivell 8 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) d'alguna de les àrees de la professió infermera, que està capacitat per coordinar grups de recerca i línies d'investigació.

8.- El/la llevador/a és un/a professional amb una formació de nivell 6b o 7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ), Bàtxelor en Especialització en Infermeria Obstetrícia ginecològica o equivalent que està reconegut/da com un/a professional sanitari que, amb una actitud científica responsable i utilitzant els mitjans clínics i tecnològics adequats al desenvolupament de la ciència en cada moment, proporciona una atenció integral a la salut sexual, reproductiva i maternal de la dona, així com també en l'atenció a les famílies, homes i persones en trànsit de gènere, en qualsevol àmbit, incloent el domicili, comunitat, atenció primària, hospitals, les clíniques o centres de salut, en les vessants preventiva, de promoció i d'atenció i recuperació de la salut, incloent així mateix l'atenció a la mare, en el diagnòstic, control i assistència de l'embaràs, part i puerperi normal i, així com assistir a la dona en el procés del part normal en presentació de vèrtex i, en cas d'urgència, al part en presentació de natges incloent la pràctica d'episiotomia, si fos necessària.

És un/a professional reconegut/da internacionalment en tots els sistemes sanitaris en els que es considera una figura essencial que incideixen un àmbit tant important com el de la maternitat i l'atenció integral durant el cicle vital de la dona en totes les seves fases: salut reproductiva, climateri i sexualitat. Així mateix, els/les llevadors/es poden exercir la seva professió en el sector públic, en el privat, per compte aliè i per compte propi.

Igualment podrà reconèixer i proporcionar cures al nadó sa, fins al 28 dia de vida i, en cas de necessitat, realitzar reanimació immediata.

Article 2.

Principis de llibertat, independència i lliure i lleial competència

1.- Amb les limitacions que estableixin les lleis, els Estatuts del Col·legi i les normes i els usos deontològics, els professionals sanitaris que engloba aquesta llei, exerceixen la seva activitat professional amb plena independència i llibertat de criteri, opinió i decisió, sense supervisió mèdica i/o facultativa.

2.- El/la professional sanitari exerceix la seva professió en règim de lliure i lleial competència amb els/les altres professionals de la salut, i ha d'aplicar en tot moment les regles del respecte, cortesia i consideració degudes, de conformitat amb les lleis, els estatuts del Col·legi i les normes i els usos deontològics.

Article 3.

Infermeria obstètric ginecològica i altres especialitats

1.- En funció de les necessitats socials i de salut del país, el Govern podrà reconèixer les especialitats via reglamentària i conjuntament amb el Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra (COIA), té la facultat de proposar, crear i reconèixer les especialitats d'infermeria convenients, tenint en compte els requisits de les competències d'infermeria amb titulació de màster (nivell 6b o 7 MAQ).

2.- Es reconeix l'especialitat en infermeria obstetrícia ginecològica (llevador/a).

3.- El perfil competencial del/a llevador/a defineix que aquest/a ha de:

- Participar, liderar i dinamitzar programes de salut matern infantil, atenció a la dona i de salut sexual i reproductiva.
- Fer atenció al binomi mare – fill en el diagnòstic, control i assistència durant l'embaràs, del part i del puerperi, amb l'ajut dels mitjans clínics i tecnològics adequats.

- Fer atenció al nou-nat dirigit a afavorir els processos d'adaptació i detectar precoçment les situacions de risc, durant el primer mes de vida.
- Detectar precoçment els factors de risc i problemes de salut en el binomi mare-fill durant l'embaràs, part i puerperi, duent a terme activitats de diagnòstic, control, derivació i seguiment dels mateixos, i, en cas necessari, prendre les mesures d'urgència oportunes.
- Realitzar una adequada educació per a la salut a la dona, família i comunitat identificant les necessitats d'aprenentatge en relació amb la salut matern infantil, la salut sexual, reproductiva i en el climateri, portant a terme els diferents programes educatius relacionats amb les necessitats detectades.
- Realitzar consell afectiu sexual i consell reproductiu a la dona, joves i família.
- Promoure una vivència positiva i una actitud responsable de la sexualitat en la població i assessorar en matèria d'anticoncepció i prevenció de comportaments de risc per evitar i/o disminuir els embarassos no desitjats i infeccions de transmissió sexual (ITS)
- Realitzar activitats de promoció, prevenció i col·laborar en les activitats d'assistència i recuperació de la salut sexual, reproductiva i del climateri de la dona.
- Detectar en la dona factors de risc genètic i problemes ginecològics, per derivar, si escau al professional competent.
- Aplicar els principis del raonament clínic, detecció de problemes, presa de decisions, pla d'actuació i cures i avaluació, adequats a les diferents situacions clíniques en l'àmbit d'actuació de la llevadora.
- Comunicar-se de forma efectiva amb l'equip de salut especialment amb el que comparteix àmbit d'actuació: treballar en equip en l'atenció matern infantil i salut sexual i reproductiva.
- Exercir la professió de llevador/a de manera ètica en base a la legislació vigent i assumir la responsabilitat derivada de les seves actuacions.
- Assessorar sobre la legislació vigent encaminada a protegir els drets de la dona i la seva família.
- Gestionar les activitats i recursos existents en l'àmbit de l'atenció de salut matern infantil i l'atenció de salut sexual i reproductiva.
- Emetre els informes necessaris i registrar de forma efectiva les activitats realitzades.
- Dur a terme activitats docents dirigides als/es propis/es llevadors/es i altres professionals de la salut, en qualsevol dels seus nivells.
- Desenvolupar activitats de recerca encaminades a la millora contínua de l'activitat professional, i per tant, del nivell de salut de la dona i del nadó.
- Realitzar una pràctica clínica basada en l'evidència científica disponible i mantenir actualitzades les competències professionals.
- Liderar i desenvolupar l'especialitat mitjançant el compromís professional.

Article 4.

Missió general de la infermera i l'infermer

1.- La missió general del professional d'infermeria comporta la valoració, l'anàlisi, la planificació, l'organització, la realització i l'avaluació de les cures d'infermeria, la contribució al recull de dades clíniques i epidemiològiques, les accions de prevenció i de detecció, la intervenció en matèria de formació, d'educació i de recerca, així com la gestió.

2.- En l'exercici de la professió, el/la professional d'infermeria accepta la responsabilitat en la prestació de les cures d'infermeria de les persones. Les infermeres i infermers són professionals autònoms que exerceixen de forma autònoma la infermeria i són els responsables de les cures que administren. Igualment tenen la responsabilitat d'avaluar les seves necessitats personals per a una formació continuada en la pràctica assistencial, la docència, la gestió i la investigació.

3.- En el desenvolupament de la seva missió, el/la professional d'infermeria queda sotmès al respecte de les regles professionals, dels principis generals que presideixen l'exercici de les professions de la salut i del secret professional desenvolupats en aquesta llei.

Article 5.

Competències de la infermera i l'infermer

1.- El/la professional d'infermeria disposa d'unes competències per tal d'assumir les responsabilitats que es deriven de les seves quatre funcions: assistencial, docent, de gestió i de recerca.

2.- Les competències són els coneixements, les habilitats i les actituds de/la professional d'infermeria necessaris per a poder exercir correctament la professió; tanmateix, s'entén com a competència la capacitat de mobilitzar diversos recursos cognitius per fer front a situacions de l'àmbit d'actuació o àrea professional en què la infermera i l'infermer prenen decisions autònomes. Les referides competències poden ser pròpies o autònomes, i de col·laboració i cooperació.

3.- Les competències de la professió d'infermeria són un marc de referència que serveix de guia a l'exercici de la professió i que són comuns per tots els professionals d'una mateixa disciplina, propis de la professió que permeten delimitar la responsabilitat i l'àmbit d'actuació. El referencial de les competències de la professió es recull en la present llei.

4.- En aplicació de la present llei, el Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra (COIA) queda facultat per desenvolupar un sistema de certificació i acreditació basat en competències i que pugui valorar el desenvolupament professional continuat individual de cada infermer/a.

Article 6.

Les competències pròpies o autònomes

1.- Formen part de les competències pròpies o autònomes de/la professional d'infermeria:

- a) Les cures en relació amb el confort de la persona atesa, el manteniment i la continuïtat de la vida, així com les cures en el procés de final de vida i/o en situacions específiques.
- b) Les cures que tendeixen a compensar parcialment o totalment una manca o una disminució de l'autonomia d'una persona o d'un grup de persones.
- c) El foment dels estils de vida saludables, la promoció de la salut de les persones, la família i la comunitat, la prevenció de la malaltia, i l'educació sanitària en els diversos àmbits del sistema de salut.
- d) L'organització, prestació i avaluació de cures.
- e) El compromís pel registre de dades a la Història Clínica i garantir l'accés a les dades que permeten gestionar els recursos adients en cada situació.
- f) La implicació pel desenvolupament de la professió.

- g) El respecte als principis i els valors ètics que guien la professió i els drets de les persones, seguint el codi deontològic professional.
- h) El lideratge, la gestió i el treball en equip seguint criteris de qualitat.

2.- A l'efecte, tenen les funcions següents:

- a) Prendre iniciatives i efectuar les cures que jutjant necessàries, el/la professional d'infermeria realitza el recull de dades, identifica les necessitats de la persona atesa, formula un diagnòstic infermer, defineix l'objectiu de la cura, l'efectua i avalua, el resultat mitjançant l'avaluació del procés infermer.
- b) Elaborar i gestionar els recursos en l'aplicació de protocols i procediments d'infermeria que són de la seva pròpia competència.

3.- El/la professional d'infermeria és responsable de la concepció, la recollida de dades, l'aportació d'informació, la utilització i la gestió del dossier d'història clínica de les cures d'infermeria de la persona atesa.

4.-El/la professional d'infermeria pot, sota la seva supervisió i prèvia delegació, procedir a aquestes cures amb la col·laboració d'altres professionals respectant els límits que els hi permet la seva qualificació professional.

5.- El/la professional d'infermeria pot indicar, utilitzar i receptar l'administració de tots aquells medicaments i/o productes sanitaris que no estiguin subjectes a prescripció mèdica, amb les limitacions i aspectes desenvolupats en el reglament que reguli aquesta competència.

Així com l'administració de les vacunes contemplades en el calendari vacunal i aquelles tributàries de campanyes de salut i/o serveis com Atenció al Viatger, que es determinin pel Ministeri de Salut competent.

També podran indicar, utilitzar i autoritzar la dispensació de medicaments subjectes a prescripció mèdica, conforme als protocols o guies de pràctica clínica i assistencial, segons estigui establert, mitjançant la corresponen ordre de dispensació.

Pel desenvolupament d'aquesta pràctica, tant el/la professional d'infermeria generalista com l'especialista, hauran d'acreditar la competència necessària segons quedi establert per via reglamentària.

Article 7.

Característiques i àmbit de les funcions de la infermera i l'infermer generalista

1.- El/la professional d'infermeria generalista desenvolupa quatre funcions, que són:

- a) La funció assistencial (altament anomenat "cures d'infermeria") consisteix en donar una atenció individualitzada i directa a la persona, família i/o comunitat en les seves necessitats bio-psicosocials i espirituals per comprendre i entendre la persona de manera holística, mitjançant intervencions dirigides a desenvolupar la capacitat d'autocura amb la finalitat de prevenir la malaltia i els accidents, promoure i mantenir la salut i l'autonomia, pal·liar les incapacitats i acompanyar a un final de vida digna, sempre utilitzant de manera adequada les habilitats i intervencions per proporcionar cures òptimes a cada situació.
- b) La funció docent i educativa està formada per un conjunt d'intervencions encaminades a: formar els propis professionals d'infermeria; identificar les mancances de coneixements, hàbits i actituds de la persona atesa, família i/o comunitat; desenvolupar programes de formació per tal de suplir aquestes mancances i aconseguir el nivell de salut desitjable; desenvolupar programes de prevenció i promoció de la salut; col·laborar i contribuir a la formació d'altres membres de l'equip de salut. La funció docent, en l'àmbit universitari, es regirà per la normativa vigent.

- c) La funció de gestió de les atencions d'infermeria la formen el conjunt d'intervencions que s'han de realitzar en els diferents camps d'actuació perquè aquestes es facin de forma sistemàtica, racional i ordenada, donant resposta a les necessitats i assegurant l'ús adequat dels recursos. Aquesta funció inclou, també, la participació en la planificació, la programació, l'execució i l'avaluació dels serveis i entitats o organismes de l'àmbit de la salut, així com la gestió del personal d'infermeria.
- d) La funció de recerca la formen el conjunt d'intervencions destinades a: ampliar i aprofundir els coneixements propis; cercar la solució a problemes o situacions en l'àmbit de la salut; millorar els mètodes i les tècniques per tal d'augmentar el nivell de qualitat de l'atenció d'infermeria; i, per últim, participar i col·laborar amb els membres de l'equip de salut multidisciplinari en les seves recerques basades en l'evidència científica.

2.- Aquestes funcions poden ser desenvolupades de forma individual i/o combinada per un mateix professional.

Article 8.

Característiques i àmbit de les funcions de la infermera i l'infermer especialista

1.- El/la professional d'infermeria especialista compleix les mateixes funcions que el/la professional d'infermeria generalista, aplicades, però, al seu àmbit de responsabilitat i segons la seva especialitat. Es considera que el/la professional d'infermeria especialista té desenvolupades les competències específiques més enllà de les conferides al/la professional d'infermeria generalista.

2.- Formen part de les competències del/la professional d'infermeria especialista:

- Impulsar millores en les cures d'infermeria a partir de coneixements especialitzats.
- Demostrar consciència crítica.
- Resoldre situacions des de la recerca i innovació.
- Gestionar contextos de treball complexos.
- Liderar i transformar canvis mitjançant plantejaments estratègics.
- Implicar-se en el desenvolupament de la professió.

Article 9.

Característiques generals de la funció assistencial

1.- Les cures d'infermeria, ja siguin preventives, curatives o pal·liatives, integren qualitat tècnica i qualitat de les relacions amb la persona atesa, havent-se de realitzar segons el mètode científic i tenint en compte l'evolució de les ciències i de les tècniques.

2.- Les cures d'infermeria tenen per objecte protegir, mantenir, restablir i promoure la salut física i mental de les persones i/o fomentar la seva autonomia, respectant, en tot moment, els drets de la persona atesa en tots els seus aspectes (fisiològic, psicològic, econòmic, social, cultural i espiritual).

3.- En el marc de la seva funció assistencial, el/la professional d'infermeria, en l'exercici de les seves competències pròpies o a demanda del Ministeri encarregat de la Salut o d'altres professionals de la salut, recopila les informacions amb finalitats de diagnòstic i tractament.

4.- En l'àmbit d'aquesta funció assistencial, el/la professional d'infermeria segueix les següents fases del procés d'infermeria:

- a) Valora les necessitats i/o el grau de dependència i autonomia de la persona, família i/o comunitat ateses.

- b) Identifica les necessitats que poden ser satisfetes adequadament per les cures d'infermeria, i aquelles que poden ser derivades a altres professionals.
- c) Classifica les necessitats en ordre de prioritats.
- d) Planifica, implementa, avalua i administra les cures d'infermeria requerides i les prescripcions mèdiques.
- e) Implica a la persona, família i/o comunitat en les cures i, si fos pertinent, promou la participació comunitària, l'autocura i l'autodeterminació en temes relatius a la salut.
- f) Documenta tot el procés i avalua els resultats de les cures d'infermeria que s'han subministrat.

Article 10.

Característiques generals de la funció docent

Segons el seu sector d'activitat, el/la professional d'infermeria exerceix funcions docents en els àmbits següents:

- a) Tutoria dels estudiants d'infermeria o d'especialització en infermeria durant les seves etapes formatives.
- b) Detecció, prevenció, educació i formació en matèria de salut individual, salut ambiental i salut pública.
- c) Ajudar a les infermeres i infermers i altres professionals a adquirir nous coneixements i experiències.
- d) Aplicar els estàndards professionals, culturals, ètics i deontològics pertinents i acceptats.

Article 11.

Característiques generals de la funció de gestió

Segons el seu sector d'activitat, el/la professional d'infermeria exerceix funcions de gestió de les atencions d'infermeria en els àmbits següents:

- a) Gestió i planificació del personal d'infermeria.
- b) Sistematització, racionalització i ordenació de les funcions i activitats dels/les infermers/es i titulars del Diploma d'Ensenyament Professional (DEP), dels estudiants en etapes formatives i altres professionals de l'àmbit socio-sanitari.
- c) Elaboració i col·laboració amb altres professionals en la definició dels protocols de salut.
- d) Garantia d'un ús adequat dels mitjans i els recursos al seu abast.
- e) Participació i col·laboració amb equips multidisciplinaris en la planificació, programació, execució, coordinació i valoració dels serveis de salut.
- f) Col·laboració amb altres professionals en el manteniment d'un ambient laboral segur i harmònic que faciliti el treball en equip.
- g) Participació en la redacció d'informes per a les autoritats, a nivell local, nacional i internacional.
- h) Participació i col·laboració en les diferents polítiques sanitàries del país.

Article 12.

Característiques generals de la funció de recerca

1.- El/la professional d'infermeria exerceix funcions de recerca en l'àmbit de la ciència de la infermeria i/o en l'àmbit de la salut en general, prèvia formació en investigació, per tal de contribuir en la seva millora. Les funcions de recerca es poden dur a terme de forma autònoma o mitjançant la seva participació en equips de recerca col·lectiva i/o pluridisciplinària.

2.- Segons el seu sector d'activitat, el/la professional d'infermeria exerceix funcions de recerca basades en un pensament crític i d'investigació que inclouen:

- a) Desenvolupar i promoure formes innovadores de treballar i que aportin millors resultats en qualsevol àmbit d'interès i pràctica de la infermeria.
- b) Identificar àrees d'investigació per contribuir a la millora de la professió, incrementant els coneixements i millorant les habilitats.
- c) Desenvolupar experiències en la pràctica assistencial d'infermeria, en la gestió i/o en la formació.
- d) Aplicar els estàndards professionals, culturals, ètics i deontològics pertinents i acceptats.
- e) Fer una recollida i anàlisi rigorós i sistemàtic de les dades i resultats organitzats, entregats i utilitzats per les cures infermeres amb el propòsit de fomentar i millorar la salut de les persones.
- f) Fonamentar i liderar la implantació de la pràctica infermera basada en l'evidència científica.

Article 13.

Actuacions del/la professional d'infermeria en casos d'urgència i emergència

En cas de compromís vital de la persona i en absència d'un/a facultatiu/a, el/la professional d'infermeria ha d'actuar segons les seves competències i de manera proporcionada, aplicant els protocols d'urgència i emergència reconeguts internacionalment i emparats pel CIE .

Article 14.

Responsabilitat professional

1.- En l'exercici de la seva professió, el/la professional d'infermeria està sotmès a la Constitució, a les lleis, als estatuts del Col·legi i a les normes i els usos que conformen la deontologia i l'ètica de la professió. Les normes i els usos esmentats constitueixen el codi de conducta especial i específic d'alta exigència ètica de/la professional d'infermeria, i estan destinats a garantir la bona execució de les funcions que té encomanades.

2.- El/la professional d'infermeria és personalment responsable dels actes professionals que està legalment habilitat a efectuar. La responsabilitat en què podrà incórrer serà penal, civil o administrativa.

3.- En el marc de les seves competències pròpies, el/la professional d'infermeria també és responsable de les intervencions que efectua i delega.

4.- El/la professional d'infermeria exerceix la seva professió en el marc del respecte de la vida i de l'ésser humà, i de la dignitat i de la intimitat, tant de la persona atesa com de la seva família.

5.- És obligatòria la contractació directa o indirecta d'una assegurança per a cobrir els riscos de responsabilitat civil en què es poguessin córrer a causa de l'exercici de la professió.

6.- El/la professional d'infermeria en l'exercici de la seva professió, està subjecte a responsabilitat administrativa.

7.- El/la professional d'infermeria en l'exercici de la seva professió, està subjecte a responsabilitat civil quan, per dol o negligència, danyin o lesionin el pacient.

8.- El/la professional d'infermeria està subjecte a responsabilitat penal pels delictes i les contravencions penals que cometen en l'exercici de la seva professió.

Article 15.

Secret professional

- 1.- S'entén per secret professional el dret i el deure de guardar secret sobre els fets coneguts per l'exercici de la professió infermera. L'objectiu del secret professional és la salvaguarda del dret fonamental a la intimitat del pacient.
- 2.- La discreció i el secret professional s'imposa a tot professional d'infermeria. Aquest secret professional comporta la confidencialitat de les dades personals i de salut. En l'exercici de la professió, el/la professional d'infermeria mantindrà confidencialitat durant la relació amb el malalt usuari i un cop aquesta hagi finalitzat.
- 3.- Són objecte del secret professional no només les malalties, sinó el conjunt de circumstàncies, hàbits, costums o situacions dels usuaris i les seves famílies que es coneguin durant el desenvolupament de la professió.
- 4.- El dret i el deure de secret professional també s'estén a l'ús de les noves tecnologies i a la investigació, essent necessari extremar les mesures de seguretat per evitar l'accés indiscriminat a les dades i promovent l'anonimat de les persones que participen en les investigacions.
- 5.- Els límits al secret professional, és adir, aquelles situacions en què es pot exceptuar el deure de guardar el secret professional són els següents:
 - a) Per evitar un dany a altres persones: Es pot prescindir de guardar secret professional si això comportés un perjudici irreparable a altres persones o al personal sanitari.
 - b) Per evitar un dany al/la mateix/a usuari/a: Es pot prescindir de guardar secret professional si això comportés un perjudici propi per/la usuari/a.
 - c) Per imperatiu legal: Es pot prescindir del deure de guardar secret professional quan s'ha de col·laborar amb la justícia.
- 6.- En tot cas, es garanteix l'acompliment de la normativa vigent sobre els drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica.

Capítol Segon. El Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra.

Article 16.

Disposicions generals

- 1.- El Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra (COIA) és una corporació de dret públic i caràcter professional al servei dels seus col·legiats, dotada de personalitat jurídica pròpia i capacitat d'obrar plena pel compliment de les seves finalitats.
- 2.- El COIA es regeix per aquesta llei, pels seus Estatuts i per la normativa vigent en matèria d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals, així com per la resta de normes legals i reglamentàries.
- 3.- El COIA té facultats per relacionar-se amb els ministeris del Govern competents en matèria de salut, professions titulades i col·legis professionals, així com amb les altres administracions públiques quan escaigui, per les seves activitats professionals.
- 4.- El funcionament i l'estructura interna del Col·legi han de ser democràtics.
- 5.- El seu àmbit territorial és el Principat d'Andorra.
- 6.- Sense perjudici de la potestat del Govern de verificar l'adequació a la legalitat dels Estatuts, el COIA resta habilitat, de conformitat amb aquesta Llei, per adoptar les normes d'autoregulació de la corporació i de la professió en tots els àmbits de la seva activitat. També està facultat per dotar-se de les normes deontològiques necessàries per preservar la llibertat, la independència,

la lliure i lleial competència, la dignitat de la professió, el secret professional, així com per impedir el conflicte d'interessos i l'intrusisme professional.

7.- Els estatuts aprovats i les seves modificacions s'han de trametre al Govern perquè en qualifiqui l'adequació a la legalitat, en disposi la inscripció en la secció corresponent del Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, i n'ordini la publicació al Butlletí Oficial del Principat.

Els estatuts i les seves modificacions entren en vigor a partir de la publicació al Butlletí Oficial del Principat.

Article 17.

Objectes, finalitats i durada

1.- El COIA té per objecte i finalitats, d'una part, la regulació i l'ordenació de l'exercici de l'activitat professional en qualsevol de les seves modalitats, tot i vetllant perquè l'actuació dels professionals de la infermeria correspongui als interessos de la societat, oferint progressivament una assistència sanitària de qualitat i actualitzada, i, d'altra part, dotar d'una institució de representació i defensa de la professió i dels interessos professionals dels col·legiats.

2.- Als efectes, agrupa totes aquelles persones professionals d'infermeria, especialistes d'infermeria i els/les llevadores que ostentin el títol requerit per exercir la professió d'infermeria generalista i/o d'especialista i/o infermer obstetrícia ginecològica, que es troben degudament autoritzades pels Govern d'Andorra a exercir aquesta professió al Principat d'Andorra.

3.- A efectes dels presents estatuts, el vocable "infermer/a" engloba tant els/les infermers/es generalistes, com els/les llevadors/es i la resta d'infermers/es especialistes.

4.- El COIA té les finalitats següents:

- a) Vetllar perquè l'actuació de les persones col·legiades respongui a les necessitats i interessos de la societat en relació amb el seu exercici professional.
- b) Garantir el compliment de la bona pràctica i de les obligacions deontològiques de la professió infermera.
- c) Representar i defensar la professió infermera i els interessos professionals dels seus membres.

5.- El COIA es crea per durada indeterminada i es dissoldrà per qualsevol de les causes legalment establertes o per acord de l'Assemblea General segons estableixin els estatuts.

Article 18.

Funcions del COIA

El Col·legi exerceix les funcions següents:

- a) Ordenar, dins l'àmbit de la seva competència, l'activitat professional de les persones col·legiades, vetllant per l'ètica professional i el seu compliment en forma digna i pel respecte dels drets i deures dels particulars.
- b) Vetllar pel compliment dels deures i de les obligacions de les persones col·legiades, vetllant de manera particular perquè gaudeixin en el seu exercici professional de les llibertats, consideracions i garanties que els hi són pròpies.
- c) Vetllar perquè no es produeixin actes d'intrusisme, de competència deslleial o altres actuacions irregulars en relació amb les professions col·legiades, adoptant si escau, les mesures i les accions previstes a l'ordenament jurídic.

- d) Exercir la potestat disciplinària sobre les persones col·legiades en els termes establerts per la llei, els presents estatuts i les normes internes del col·legi i imposar, quan escau, les sancions corresponents.
- e) Prestar serveis a les persones col·legiades.
- f) Organitzar i promoure activitats i serveis d'interès per les persones col·legiades, siguin de caire professional, normatiu, cultural o altre, que estimulin el progrés i el perfeccionament de les ciències i de les professions del/la professional d'infermeria generalista, especialista i del/la llevador/a.
- g) Intervenir per via de mediació o arbitratge en les qüestions o divergències que, per motius professionals, puguin sorgir entre les persones col·legiades o entre aquestes i terceres, sempre que ho sol·licitin les parts implicades de comú acord, procurant mantenir i afermar els sentiments d'unió i de solidaritat i les relacions dins de les normes del mutu respecte necessari.
- h) Gestionar el cobrament de les remuneracions i dels honoraris professionals a petició dels membres col·legiats/des, d'acord amb el que estableixen els estatuts del Col·legi.
- i) Assessorar i/o col·laborar amb les entitats, associacions, corporacions nacionals o estrangeres, públiques o privades i organismes internacionals sobre els interessos de la ciutadania, vinculats amb l'exercici de les professions col·legiades i la salut en general, mitjançant la realització d'estudis, conferències, actes públics, emissió d'informes i altres activitats que puguin resultar d'interès per a les finalitats del Col·legi; oferir col·laboració a totes aquelles iniciatives públiques o privades que puguin ésser d'interès per a la professió, fomentant igualment la col·laboració dels/es col·legiats/des a les mateixes.
- j) Adoptar les mesures necessàries per garantir i facilitar el compliment del deure d'assegurança dels/es col·legiats/des que exerceixen la seva professió.
- k) Elaborar i aprovar totes les normes de funcionament intern que siguin necessàries per al millor desenvolupament de l'exercici de la professió infermera.
- l) I de manera general, exercir totes aquelles altres atribucions que li assignin els presents estatuts i la legislació vigent.

Article 19

Requisits de col·legiació.

1.- La incorporació al Col·legi és perceptiva per a tots els professionals que exerceixen la professió de la infermeria, tant en el sector públic com en el privat, ja sigui per compte propi o per compte aliè.

2.- Els membres del Col·legi són membres de ple dret.

3.- A més a més de les condicions d'accés a l'exercici previstes als articles 8 i 9 de la llei de professions titulades de la salut, per ser admès al Col·legi és necessari, en tot cas, complir els requisits següents:

- a) Estar en plena possessió dels drets civils i polítics. En el cas dels nacionals no andorrans, aquesta possessió s'entén referida als seus estats d'origen.

b.1) Pel/a professional d'infermeria generalista, haver superat els estudis universitaris oficials (bàtxelor en Infermeria), corresponent amb un nivell 6a Bàtxelor el Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) o d'uns estudis estrangers de nivell equivalent reconeguts al Principat d'Andorra, que gaudeix d'un títol i de les competències que el/la capaciten per exercir l'art i la ciència de la infermeria, que està facultat/da per exercir la seva professió i que treballa de manera autònoma i, si escau, en col·laboració amb altres professionals de la salut.

b.2) Pel/a professional d'infermeria especialista, a banda dels requisits generals dalt esmentats, haver superat els estudis universitaris oficials, corresponent amb un nivell 6b o

7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) o d'uns estudis estrangers de nivell equivalent reconeguts al Principat d'Andorra, i estar autoritzat com a especialista amb capacitat avançada en un determinat sector de la pràctica infermera.

b.3) Pel/a llevador/a, a banda dels requisits generals dalt esmentats, haver superat els estudis universitaris oficials, corresponent amb un nivell 6b o 7 del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) o d'uns estudis estrangers de nivell equivalent reconeguts al Principat d'Andorra, i estar autoritzat com a especialista en obstètrica ginecològica.

c) Disposar d'algun tipus d'autorització de residència efectiva al Principat emesa pel Departament d'Immigració de Govern, excloent-se la residència de treball fronterer.

4.- Les persones que volen exercir la professió d'infermeria s'han de col·legiar com a membres exercents.

5.- Per ser admès al Col·legi com a membre exercent cal reunir, a més dels requisits establerts en l'apartat 3 d'aquest article, els requisits següents :

- a) No estar condemnat per delictes majors dolosos, mentre no s'hagi produït la cancel·lació dels antecedents penals, ni al Principat d'Andorra ni a l'estranger.
- b) No estar incapacitat per a l'exercici de la professió, en concórrer alguna de les circumstàncies previstes a l'article 20.
- c) No trobar-se comprès en cap de les causes de pèrdua de col·legiació d'acord amb l'article 21 per a l'exercici de la professió o de prohibició de l'exercici de la professió.
- d) Haver-se inscrit prèviament al registre de Professionals Sanitaris del Ministeri encarregat de salut.
- e) Obtenir l'autorització d'exercici de la professió titulada per part del Govern.

6.- Els col·legiats poden ser no exercents; havent d'aportar una justificació de jubilació, de no activitat professional o d'aturada temporal de l'activitat professional per un mínim de sis mesos.

Article 20. Incapacitats

1.- Són circumstàncies que incapaciten per a l'exercici de la professió:

- a) Els impediments físics i/o psíquics que per la seva naturalesa o entitat impossibilitin el compliment de les funcions atribuïdes als/les professionals d'infermeria
- b) La inhabilitació o la suspensió en l'exercici de la professió d'infermer/a, en virtut d'una resolució judicial, administrativa o col·legial ferma.
- c) L'expulsió del col·legi mitjançant una resolució col·legial ferma.

2.- Les incapacitats desapareixen quan cessin les causes que les han motivat o quan s'hagi extingit la responsabilitat penal o disciplinària corresponent.

Article 21. Pèrdua de la condició de col·legiat

1.- Els membres poden perdre la qualitat de col·legiat:

- a) Per voluntat pròpia manifestada per escrit a la Junta de Govern.
- b) Per incompliment del pagament de dues quotes col·legials semestrals consecutives. El pagament de les quotes col·legials pendents comporta la reincorporació de la persona al COIA i la rehabilitació immediata de tots els seus drets.
- c) Per pèrdua d'un, almenys, dels requisits exigits per a la col·legiació.
- d) Per inhabilitació professional definitiva pronunciada per l'òrgan competent i segons els requisits legals d'aplicació.
- e) Per expulsió, decidida d'acord amb les previsions i els requisits dels presents estatuts.
- f) Per defunció.

- g) No acreditar o obtenir el nivell B2 de Llengua catalana en el període de dos anys, des del moment de col·legiació, tal i com preveu l'article 8 de la Llei de professions titulades de la salut.

2.- Correspon a la Junta de Govern del Col·legi decidir la pèrdua de la condició de col·legiat/da, mitjançant una resolució motivada que, un cop ha esdevingut ferma, s'ha de comunicar al ministeri encarregat dels col·legis professionals i al Ministeri de Salut.

Article 22.

De la reincorporació

1.- Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal de la persona col·legiada sancionada, i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagin corregut en nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos en el cas de sancions d'amonestació o multa; un any, en el cas de sancions d'inhabilitació professional no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació professional superior a sis mesos, i quatre anys, en el cas de sancions d'expulsió.

2.- El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona interessada.

Article 23.

Sol·licituds de col·legiació i altes i baixes

1. Correspon a la Junta de Govern del Col·legi resoldre sobre les sol·licituds de col·legiació. La decisió ha s'ha d'adoptar mitjançant resolució motivada.
2. El Secretari del Col·legi ha de comunicar les altes i les baixes que tinguin lloc al Col·legi al Ministeri encarregat dels Col·legis professionals i al Ministeri de Salut.

Article 24.

Òrgans de govern del Col·legi

1.- Els òrgans de govern del COIA, són l'Assemblea General i la Junta de Govern, presidida pel Degà/na.

2.- La Junta de Govern és l'òrgan col·legial d'administració i direcció del Col·legi.

3.- Els estatuts del COIA desenvolupen el règim de convocatòria i de constitució, el funcionament i la composició de la Junta de Govern, així com el procediment de designació, destitució i renovació dels seus membres, i la durada del seu mandat.

4.- Les resolucions adoptades per la Junta de Govern poden ser recorregudes davant de la mateixa Junta de Govern, en el termini d'un mes des de l'endemà del dia que es notifiquen. La Junta de Govern disposa del termini que disposin els estatuts del Col·legi per resoldre el recurs formulat. Exhaurida aquesta via, es pot interposar un recurs davant de la Secció Administrativa de la Batllia, en els termes que preveu la vigent Llei Administrativa i Fiscal.

5.- L'Assemblea General és l'òrgan suprem de govern del COIA, i es pot reunir en sessió ordinària o extraordinària.

6.- Els estatuts del COIA han de desenvolupar el règim de convocatòria i de constitució, i també el funcionament, la composició de l'Assemblea General i el règim econòmic col·legial

Capítol Tercer. Exercici de la professió

Article 25.

Deures i obligacions dels/les professionals d'infermeria

1.- El deure fonamental de l'infermer és de desenvolupar bé i fidelment la seva funció. Els infermes han d'actuar sempre amb professionalitat, honradesa, lleialtat, diligència, respecte i fermesa en el desenvolupament de la seva tasca professional que li es confiada.

2.- L'infermer està obligat a respectar el secret professional, regulat a l'article 15 d'aquesta Llei.

3.- L'infermer ha de vetllar pel respecte de les regles d'higiene, salut i seguretat vigents. No ha d'exercir la seva professió en unes condicions que puguin comprometre la qualitat del tractament o la seguretat de les persones tractades

4.- Són deures específics de les persones col·legiades:

- a) Satisfer puntualment les quotes que l'Assemblea General hagi acordat.
- b) Informar la Junta de Govern de tots els casos de mala praxis, d'intrusisme professional o de competència deslleial.
- c) Comunicar qualsevol canvi en la seva situació professional que pugui afectar la seva qualitat de col·legiat/da.
- d) Complir les normes del Codi de Deontologia aprovat per l'Assemblea General, dels estatuts i de les lleis vigents al país.
- e) Cobrir els riscos de responsabilitat en què puguin incórrer a causa de l'exercici de la seva professió mitjançant la contractació d'una assegurança. Quan el professional exerceixi la seva professió com a assalariat d'una administració pública o per compte d'altri en règim d'assalariat, no han de complir el deure d'assegurança, que ha de ser assumit per aquell per al qual presten els seus serveis.

5.- L'incompliment o vulneració dels deures i obligacions assenyalats anteriorment pot comportar la imposició de sancions disciplinàries, sense perjudici de les responsabilitats civils o penals que se'n puguin derivar.

Article 26.

Drets dels/les professionals d'infermeria

1.- Els infermers tenen dret a:

- a) Demanar l'empara del Col·legi quan la seva llibertat, independència o dignitat professional són vulnerades o ignorades pels òrgans administratius o jurisdiccionals.
- b) Participar amb veu i vot en l'Assemblea General del Col·legi, formular peticions i propostes, i accedir, en condicions d'igualtat als càrrecs col·legials, en la forma i d'acord amb els requisits que prevegin els estatuts del Col·legi.

c) Les persones col·legiades també tenen el dret de sol·licitar una auditoria dels comptes del COIA, sempre i quan la demanda de la mateixa sigui efectuada per escrit i signada per almenys un terç de les persones col·legiades.

d) Qualsevol altre que es derivi dels estatuts o de la legislació vigent.

2.- Les persones col·legiades no exercents també tenen els drets que estableix la lletra b) del primer punt en els termes que estableixin els estatuts del propi Col·legi.

Article 27.

Publicitat

1. Els infermers, tant si exerceixen la seva professió de forma individual com si ho fan de forma associada, poden fer publicitat dels seus serveis en els termes que regulin els estatuts del Col·legi.

2. La publicitat es pot fer sempre que es respecti la dignitat de la professió i s'eviti la deslleialtat envers els altres infermers i la competència il·lícita.

Capítol Quart. Règim de responsabilitat

Article 28.

Responsabilitat disciplinària

1.- Amb independència de la responsabilitat penal o civil o administrativa en què hagin pogut incórrer, les persones col·legiades també estan subjectes a la responsabilitat disciplinària derivada de l'incompliment dels deures i les obligacions professionals que els són específics.

2.- En els termes establerts en aquesta Llei i en els Estatuts del Col·legi, aquest darrer exerceix a través dels òrgans corresponents la potestat disciplinària en relació amb les persones col·legiades pels actes que realitzin o per les omissions en què incorrin en l'exercici o amb motiu de la professió, o que infringeixin els deures i les obligacions continguts en aquesta Llei, els Estatuts del Col·legi o les normes deontològiques aprovades pel Col·legi.

3.- La responsabilitat disciplinària és independent de la responsabilitat civil, administrativa i penal en què puguin incórrer les persones col·legiades pels mateixos fets.

Article 29.

Potestat disciplinària

1.- La potestat disciplinària en relació amb les persones col·legiades és exercida per la Junta Disciplinària, la qual es pot constituir en dues instàncies.

2.- Les sancions són imposades per la Junta Disciplinària, per resolució motivada que es pren en votació secreta i amb el vot favorable de la majoria absoluta dels seus membres, excepte quan la sanció que es pugui imposar comporti la inhabilitació professional durant un període superior a tres mesos o l'expulsió del Col·legi, en què la resolució s'ha d'adoptar amb el vot favorable de les dues terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària.

Tanmateix, les faltes lleus poden ser sancionades per la Junta de Govern del Col·legi i, en el seu nom, pel degà, sense cap altre tràmit que el d'audiència o al·legacions escrites la persona col·legiada expedientada.

3.- Si en el decurs de la tramitació d'un expedient disciplinari es manifesten indicis de conductes que poden constituir una infracció penal, la Junta Disciplinària ho ha de fer saber a l'òrgan jurisdiccional competent i suspendre, la tramitació de l'expedient esmentat, la qual cosa

interromp el còmput dels terminis de prescripció i caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal.

D'altra banda, quan s'estigui instruint o jutjant un procés penal pels mateixos fets que han originat o han de comportar la incoació d'un expedient disciplinari, o per altres fets que hi estiguin íntimament vinculats, s'ha d'iniciar la tramitació de l'expedient disciplinari, si no s'ha iniciat amb anterioritat, i se'n suspèn la tramitació, la qual cosa interromp el còmput dels terminis de prescripció o caducitat, fins que recaigui una resolució ferma en l'àmbit penal. En qualsevol cas, la declaració de fets provats que pugui fer el tribunal penal és vinculant per a la Junta Disciplinària.

Article 30.

Drets

La persona col·legiada que és objecte d'un procediment disciplinari té els drets següents:

- a) Dret a ser informat dels fets que se li imputen, de les infraccions que aquests fets puguin constituir, de les sancions que li puguin ser imposades, de la identitat de la persona designada com a instructor i de l'òrgan competent per imposar la sanció.
- b) Dret d'accés a l'expedient disciplinari, de conèixer l'estat de la seva tramitació i d'obtenir còpies dels documents, en els termes del Codi de l'Administració.
- c) Dret a formular alegacions, a proposar les proves que consideri oportunes i utilitzar tots els mitjans de defensa admesos per l'ordenament jurídic i que siguin procedents.
- d) Dret a la presumpció d'innocència i a no declarar en contra de si mateix.
- e) Dret a ser assistit i defensat per un advocat durant la tramitació de l'expedient, de lliure elecció.
- f) Dret a obtenir una resolució motivada.
- g) Qualsevol altre dret que li reconeguin la Constitució o les lleis.

Article 31.

Procediment informatiu

1.- El procediment informatiu l'inicia la Junta de Govern del Col·legi mitjançant l'obertura d'un expedient informatiu, d'ofici o arran d'una denúncia o una comunicació adreçada al/la degà/na o a la Junta de Govern, que es tramita amb respecte dels principis generals del dret.

2.- El procediment informatiu sempre és previ al sancionador excepte que s'acabi arxivat.

3.- La Junta de Govern designa un instructor entre els seus membres per instruir l'expedient informatiu. En el cas que s'obri posteriorment expedient disciplinari, l'instructor continuarà amb l'encàrrec.

4.- La Junta de Govern ha de notificar per escrit a la persona col·legiada interessada l'obertura de l'expedient i l'instructor/a designat/da, donant-li còpia de la denúncia o de la comunicació rebuda. La persona col·legiada disposa d'un termini de quinze dies hàbils per fer alegacions i aportar les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

5.- La junta de Govern, a proposta de l'instructor/a, decideix si archiva l'afer o bé si hi ha indicis suficients per a obrir un expedient disciplinari.

6.- En contra de la resolució de la Junta, no es pot interposar recurs.

Article 32.

Procediment disciplinari

1.- El procediment disciplinari l'inicia la Junta de Govern del Col·legi mitjançant la incoació d'un expedient disciplinari, d'ofici o arran d'una denúncia o una comunicació adreçada al/la degà/na o a la Junta de Govern, o en seguiment a un procediment informatiu, que es tramita amb respecte dels principis generals del règim sancionador.

2.- La Junta de Govern designa un/a instructor/a entre els seus membres per instruir l'expedient i formular, en el termini màxim de quatre mesos, el plec de càrrecs corresponent, que ha d'incloure els fets imputats, amb expressió de les infraccions presumptament comeses i de les sancions que siguin aplicables. La Junta de Govern ha de notificar per escrit a la persona col·legiada expedientada la incoació de l'expedient, l'instructor/a designat/da i el plec de càrrecs. La persona col·legiada expedientada disposa d'un termini de deu dies hàbils per fer al·legacions i sol·licitar, si és el cas, la pràctica de les proves que entengui necessàries per a la seva defensa.

3.- Contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor/a pot practicar les proves sol·licitades que consideri oportunes en el termini d'un mes. Posteriorment, ha de donar vista de l'expedient a la persona col·legiada expedientada, per tal que en el termini de deu dies hàbils formuli les conclusions que estimi convenients. La persona col·legiada expedientada pot defensar-se ella mateixa, o mitjançant un/a advocat/da.

4.- La Junta de Govern es constitueix llavors en Junta Disciplinària de Primera Instància, sota la presidència de/la degà/na, i de la qual no pot formar part l'instructor/a designat/a.

5.- La Junta Disciplinària de Primera Instància ha de dictar en el termini de dos mesos hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada i no pot incloure fets diferents dels que han fonamentat el plec de càrrecs, sense perjudici de la valoració jurídica que se'n faci. Si la resolució és sancionadora, s'han de determinar amb precisió les infraccions comeses, els preceptes en què romanen tipificades i les sancions imposades.

6.- La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria o de les dues terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària de Primera Instància, d'acord amb el que disposa aquesta llei, excepte el de l'instructor/a designat/a. El/la degà/na disposa de vot diriment en cas d'empat.

7.- Contra la resolució dictada per la Junta Disciplinària de Primera Instància es pot interposar un recurs davant la Junta Disciplinària de Segona Instància, dins el termini d'un mes des de l'endemà del dia de la notificació de la resolució.

8.- La Junta Disciplinària de Segona Instància es constitueix amb nou persones col·legiades, nomenades per la Junta de Govern i que no han format part de la Junta Disciplinària de Primera Instància ni han estat designades instructor de l'expedient. La Junta Disciplinària de Segona Instància, que és presidida pela persona col·legiada amb més antiguitat en l'exercici de la professió, ha de dictar en el termini de dos mesos hàbils la resolució corresponent, la qual ha de ser motivada. La resolució s'adopta amb el vot favorable de la majoria o de les dues terceres parts dels membres de la Junta Disciplinària de Segona Instància, d'acord amb el que disposa aquesta llei. El president disposa de vot diriment en cas d'empat.

9.- Les persones col·legiades designades com a membres de la Junta Disciplinària no es poden inhibir, llevat de causa justificada que el/la degà/na aprecia. La manca d'assistència o de compliment de les funcions per a les quals han estat designats constitueix una infracció col·legial greu. Els membres de la Junta Disciplinària també poden ser recusats i, en cas que així sigui, resol el/la degà/na.

10.- La resolució de la Junta Disciplinària de Segona Instància exhaureix la via administrativa i pot ser impugnada davant la Secció Administrativa de la Batllia en els termes que preveu la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, del 15 de novembre de 1989.

Article 33. Mesures provisionals

1.- La Junta Disciplinària pot acordar, mitjançant una resolució motivada i amb l'audiència prèvia de la persona interessada, la suspensió cautelar en l'exercici de la professió de la persona col·legiada contra el qual se segueix un expedient disciplinari, tenint en compte la gravetat dels fets comesos i les circumstàncies que concorrin. Ho pot acordar també malgrat es suspengui posteriorment el procediment disciplinari per causa de prejudicialitat penal.

2.- El període de suspensió cautelar no pot ser superior al de la sanció que pugui ser imposada per la infracció presumptament comesa, i el temps transcorregut s'ha de tenir en compte a l'efecte de computar el període de la sanció eventual d'inhabilitació professional que es pugui imposar al terme de l'expedient disciplinari.

Article 34.

Infraccions professionals

1.- Són infraccions professionals les conductes establertes com a tals per aquesta llei, relacionades amb l'exercici de la professió de la infermeria.

2.- Les infraccions professionals es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

3.- Són infraccions professionals molt greus:

- a) L'exercici de la professió sense estar en possessió del títol d'ensenyament superior en l'àmbit de la infermeria, lliurat o reconegut pel Govern, suficient per a l'exercici de la professió.
- b) La condemna ferma per la comissió d'un delictes dolós, en qualsevol grau de participació, que es produeixi com a conseqüència de l'exercici de la professió.
- c) L'exercici de la professió en un supòsit d'inhabilitació professional o de suspensió cautelar, o en un supòsit d'incapacitat, o de prohibició d'exercir la professió.
- d) L'exercici de la professió sense haver obtingut l'autorització d'exercici de la professió titulada per part del Govern.
- e) L'exercici de la professió sense ser registrat al registre dels professionals sanitaris del Ministeri de Sanitat.
- f) L'exercici de la professió sense haver obtingut l'autorització d'obertura d'una consulta per exercir la professió de la infermeria per part del Comú competent, exceptuant els professionals que treballen exclusivament al domicili dels pacients.
- g) L'incompliment dels deures o de les obligacions professionals establerts en aquesta llei o en els Estatuts del Col·legi, quan en resulti un perjudici greu pels pacients.
- h) La vulneració del deure de secret professional.
- i) L'encobriment dels actes d'intrusisme o d'exercici il·legal de la professió, així com de les actuacions professionals irregulars.
- j) L'incompliment de l'obligació de contractar una assegurança que cobreixi els riscos de responsabilitat en què es pugui incórrer arran de l'exercici de la professió, en els termes establerts als Estatuts del Col·legi.
- k) La comissió de dues infraccions professionals greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

4.- Són infraccions professionals greus:

- a) L'exercici de la professió sense complir els requisits establerts en aquesta llei, sempre que no constitueixi una infracció professional molt greu.
- b) L'incompliment dels deures o de les obligacions professionals establerts en aquesta llei o en els Estatuts del Col·legi, quan no es pugui qualificar com una infracció professional molt greu.
- c) L'incompliment de les normes deontològiques aprovades pel Col·legi i que són essencials en l'exercici de la professió.
- d) L'incompliment de l'obligació de fer saber al Col·legi els actes d'intrusisme o d'exercici il·legal de la professió, així com les actuacions professionals irregulars.

- e) Els actes que tinguin la consideració de competència il·lícita o deslleial i hagin estat declarats com a tals per l'òrgan competent.
- f) La comissió de dues infraccions professionals lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

5.- Són infraccions professionals lleus:

- a) L' incompliment dels deures o de les obligacions previstos en aquesta Llei i en els estatuts del Col·legi, o de les normes deontològiques aprovades pel Col·legi, sempre que no constitueixi una infracció greu o molt greu.
- b) Les infraccions establertes a l'apartat 4, quan no tinguin entitat suficient per ser qualificades com a infraccions greus o molt greus.

Article 35. Infraccions col·legials

1.- Són infraccions col·legials les conductes previstes com a tals per aquesta Llei que fan referència a la relació de la persona col·legiada amb el Col·legi i amb les altres persones col·legiades, en l'àmbit del funcionament del Col·legi.

2.- Les infraccions col·legials es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

3.- Són infraccions col·legials molt greus:

- a) L'incompliment dels deures o de les obligacions establerts en aquesta Llei o en els Estatuts del Col·legi, quan revesteixi una gravetat especial i no sigui constitutiu d'infracció professional.
- b) La manca de pagament de les quotes col·legials ordinàries o extraordinàries.
- c) La manca de pagament de la quota d'assegurança civil professional col·lectiva obligatòria.
- d) La realització d'actes que impedeixen o alteren greument el funcionament normal del Col·legi o dels seus òrgans.
- e) Els actes, les expressions o les accions que atemptin contra la dignitat o l'honor dels infermers en l'exercici de la professió, quan revesteixin gravetat especial.
- f) La comissió d'actes que constitueixin una ofensa a la dignitat de la professió o a les normes deontològiques que la governen, quan revesteixin una gravetat especial.
- g) La comissió de dues infraccions col·legials greus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període d'un any des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

4.- Són infraccions col·legials greus:

- a) L'incompliment dels deures o de les obligacions establerts en aquesta Llei o en els estatuts del Col·legi, quan no sigui constitutiu d'infracció professional ni es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.
- b) L'incompliment de les decisions o els acords adoptats pels òrgans del Col·legi en matèries que afectin el seu sosteniment econòmic, sempre que no es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.
- c) Els actes, les expressions o les accions que atemptin contra la dignitat o l'honor dels superior, companys o subordinats, així com amb els pacients en l'exercici de la professió, quan no es puguin qualificar com una infracció col·legial molt greu.
- d) La comissió d'actes que constitueixin una ofensa a la dignitat de la professió o a les normes deontològiques que la governen, quan no es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu.
- e) La comissió de dues infraccions col·legials lleus, encara que siguin de distinta naturalesa, sempre que es cometin dins el període de sis mesos des de la primera de les infraccions i que l'autor hagi estat sancionat per aquesta infracció.

5.- Són infraccions col·legials lleus:

- a) L'incompliment dels deures o les obligacions establerts en aquesta Llei o en els estatuts del Col·legi, quan no sigui constitutiu d'infracció professional ni es pugui qualificar com una infracció col·legial molt greu o greu.
- b) Les infraccions previstes a l'apartat 4 d'aquest article, quan no tinguin entitat suficient per ser qualificades com a infraccions col·legials molt greus o greus.
- c) La desatenció o el retard en el compliment dels tràmits administratius inherents a la col·legiació i al funcionament dels serveis del Col·legi.

Article 36.

Prescripció de les infraccions

1.- Les infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys, les greus al cap de dos anys i les lleus al cap de sis mesos. Aquests terminis es computen a partir de la data del fet causant o des de la data en què se n'hagi hagut de tenir coneixement.

2.- El termini de prescripció s'interromp per qualsevol actuació col·legial realitzada amb coneixement formal de la persona interessada que s'adreça a la iniciació, la tramitació o la resolució de l'expedient disciplinari.

3.- La interrupció deixa de tenir efecte si no s'incoa l'expedient disciplinari o queda paralitzat durant més de sis mesos per causa no imputable a la persona infractora. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció s'inicia de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient disciplinari.

4.- En el cas de suspensió de la tramitació de l'expedient per causa de prejudicialitat penal, el termini de prescripció de la infracció resta suspès fins que la Junta Disciplinària tingui constància fefaent de la resolució ferma recaiguda en l'àmbit penal.

Article 37.

Sancions

1.- Les infraccions professionals molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Inhabilitació professional durant un període no superior a cinc anys.
- b) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

2.- Les infraccions professionals greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Inhabilitació professional durant un període no superior a un any.
- b) Multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

3.- Les infraccions professionals lleus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Amonestació escrita.
- b) Multa no superior a 1.000 euros.

4.- En el cas d'infraccions professionals molt greus i greus també es pot imposar, com a sanció complementària, l'obligació de realitzar activitats de formació professional o deontològica, quan la infracció s'hagi produït a causa de d'incompliment de deures o les obligacions que afectin l'exercici o la deontologia professionals.

5.- Si la persona que ha comès la infracció n'ha obtingut un guany econòmic, la sanció de multa es pot ampliar fins a l'import del profit obtingut.

6.- Les infraccions col·legials molt greus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Expulsió del Col·legi, únicament per la comissió de les infraccions col·legials molt greus previstes en la present llei.
- b) Multa no inferior a 5.001 euros i no superior a 50.000 euros.

7.- Les infraccions col·legials greus poden ser objecte de la sanció de multa no inferior a 1.001 euros i no superior a 5.000 euros.

8.- Les infraccions col·legials lleus poden ser objecte de les sancions següents:

- a) Amonestació escrita.
- b) Multa no superior a 1.000 euros.

9.- Les sancions d'expulsió del Col·legi, d'inhabilitació professional i d'amonestació escrita com a conseqüència d'una mateixa infracció són compatibles amb la sanció de multa.

10.- Les sancions només són executives quan la resolució que les imposa sigui ferma, pel fet de no ser susceptible de recurs administratiu o jurisdiccional.

11.- El COIA té competència per executar per si mateix les seves resolucions sancionadores, en els termes del Codi de l'Administració.

Article 38.

Inhabilitació professional i expulsió

1.- La sanció d'inhabilitació professional impedeix l'exercici professional durant el temps per al qual ha estat imposada.

Quan en una mateixa persona concorrin diverses sancions d'inhabilitació successives, el termini establert en cadascuna de les sancions comença a comptar a partir del compliment definitiu de la sanció anterior.

2.- La sanció d'expulsió impedeix a la persona sancionada l'exercici professional fins que hagin transcorregut quatre anys com a mínim.

Article 39.

Graduació de les sancions

Les sancions es graduen en funció de les circumstàncies que concorren en cada cas, d'acord amb els principis generals establerts en la legislació vigent i, en concret, de conformitat amb els criteris següents:

- a) Intencionalitat.
- b) Perjudici causat.
- c) Quantia del benefici obtingut o que es pretenia obtenir.
- d) Reiteració o reincidència.
- e) Que els mateixos fets hagin estat sancionats en l'àmbit penal.

Article 40.

Prescripció de les sancions

1.- Les sancions imposades per infraccions molt greus prescriuen al cap de quatre anys; les sancions per infraccions greus, al cap de dos anys, i les sancions per infraccions lleus, al cap de sis mesos.

2.- Les sancions que donin lloc a la inhabilitació professional per un període superior a quatre anys prescriuen un cop ha transcorregut el termini per al qual va ser imposada la sanció.

3.- El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar a partir de l'endemà del dia en què ha esdevingut ferma la resolució que les imposa.

4.- El termini de prescripció s'interromp per l'inici, amb coneixement formal de la persona interessada, de l'execució de la sanció.

5.- La interrupció deixa de tenir efecte si l'execució resta aturada durant més d'un any per causa no imputable a la persona sancionada. En aquest cas, el còmput del termini de prescripció es torna a iniciar de nou a partir de la data de la darrera actuació que consti en l'expedient d'execució.

Article 41.

Extinció de la responsabilitat

La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció de la persona col·legiada, la prescripció de la infracció i la prescripció de la sanció.

La baixa del Col·legi no extingeix la responsabilitat disciplinària en què ha incorregut la persona col·legiada durant el període d'alta, però comporta l'arxiu provisional del procediment disciplinari i la suspensió eventual de la sanció imposada, la qual ha de ser complerta si la persona col·legiada es torna a donar d'alta al Col·legi.

Article 42.

Anotació i comunicació de les sancions i rehabilitació

1.- Les sancions disciplinàries es fan constar en l'expedient personal de la persona col·legiada sancionada i l'anotació pot ser cancel·lada, a l'efecte de rehabilitació, sempre que no hagi incorregut en nova responsabilitat disciplinària, quan hagin transcorregut els terminis de sis mesos en el cas de sancions d'amonestació o multa; un any, en el cas de sancions d'inhabilitació professional no superior a sis mesos; tres anys, en el cas de sancions d'inhabilitació professional superior a sis mesos, i quatre anys, en el cas de sancions d'expulsió.

2.- El termini de caducitat per a la rehabilitació es compta a partir de l'endemà del dia en què s'hagi complert definitivament la sanció. La cancel·lació de l'anotació, un cop complerts els terminis indicats, es pot fer d'ofici o a petició de la persona interessada.

3.- La Junta de Govern del Col·legi ha de comunicar al ministeri encarregat dels col·legis professionals, al Consell Superior de la Justícia i als presidents de la Batllia, del Tribunal de Corts i del Tribunal Superior de Justícia les sancions fermes d'inhabilitació professional o d'expulsió.

Disposició derogatòria

Aquesta Llei deroga el Reglament del Consell General de data 31 de juliol del 1980 sobre l'exercici de les professions para-mèdiques i para-socials a Andorra i totes les disposicions del mateix rang o de rang inferior que es contradiguin amb aquesta llei.

Disposició transitòria primera

Queden dispensats de l'obligació de justificar estar en possessió d'un títol de nivell 6a (o del nivell que requereixi la especialitat exercida) del Marc Andorrà de Qualificacions (MAQ) de l'àmbit d'infermeria, lliurat o reconegut per Govern, els professionals degudament inscrits al Col·legi Oficial d'infermeres i infermers d'Andorra abans de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

Disposició transitòria segona

Queden dispensats de l'obligació d'acreditar estar en possessió del nivell B2 de la llengua Catalana emès pel Govern d'Andorra, o equivalent degudament reconegut pel Govern d'Andorra, els infermers degudament inscrits al Col·legi Oficial d'infermeres i infermers d'Andorra abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria tercera

1.- Els membres de la Junta de Govern del Col·legi Oficial d'infermeres i infermers d'Andorra, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, han de convocar una assemblea general extraordinària, la qual ha d'aprovar els nous Estatuts del Col·legi de conformitat amb aquesta Llei, a fi d'acomplir les seves disposicions.

2.- Els Estatuts definitius, una vegada aprovats, juntament amb la certificació de l'acta de l'assemblea, s'han de remetre al Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, adscrit al ministeri encarregat de la sanitat, a l'efecte d'inscriure'ls en la secció corresponent, un cop se n'hagi qualificat l'adequació a la legalitat.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.